КЗ «Обласна універсальна наукова бібліотека імені О. Ольжича»
Житомирської обласної ради

Відділ спеціалізованих галузевих видань

Ф Р О Л Ь К І С
ВОЛОДИМИР ВЕНІАМІНОВИЧ – ВИДАТНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ВЧЕНИЙ, НАШ ЗЕМЛЯК
(1924 – 1999 рр.)
До 100-річчя від дня народження

Біобібліографічний покажчик

Житомир, 2025

УДК 016:614.2+614.2(477.42)

Фролькіс Володимир Веніамінович –видатний український вчений, наш земляк (1924-1999 рр.): До 100-річчя від дня народження: Біобібліографічний покажчик. [Електронний ресурс] / Житомирська обласна універсальна наукова бібліотека ім. О. Ольжича; [уклад. Т. В. Домс]. – Житомир: ЖОУНБ ім. О. Ольжича, 2025. – 50 с. – Б. ц.

ЦВО

Укладач: Тетяна Домс

Ірина Смалюх

Редактор: Галина Врублевська

Відповідальна за випуск: Тетяна Данильченко

ВІД УКЛАДАЧА

Біобібліографічний покажчик **«Фролькіс Володимир Веніамінович - видатний український вчений, наш земляк (1924 – 1999 рр.) : До 100-річчя від дня народження»** представляє друковані видання, що висвітлюють життєвий шлях та основні наукові праці В. В. Фролькіса – нашого земляка, видатного фізіолога та геронтолога, публікації про нього, спогади колег, які були надруковані в фахових журналах і збірниках.

Видання містить монографії, статті з наукової медичної періодики, тези доповідей з матеріалів наукових конференцій, з'їздів, симпозіумів тощо.

Покажчик складається з трьох розділів. Він починається розділом «Фролькіс – це була епоха», який знайомить читача з біографією та розкриває наукову і практичну діяльність, містить відомості про премії та нагороди, почесні звання В. В. Фролькіса. Другий розділ представляє результати наукової діяльності: монографії; видання, які вийшли за редакцією В. В. Фролькіса; наукові праці у збірках статей та фахових медичних виданнях. У третьому розділі зібрані літературні джерела про життя і діяльність В. В. Фролькіса. В кожному з них матеріал розташований в алфавіті прізвищ авторів та назв документів.

При підготовці покажчика використані документальні фонди обласної універсальної наукової бібліотеки імені О. Ольжича Житомирської обласної ради, Інтернет-джерела.

Покажчик не претендує на вичерпне відображення документів. Повна бібліографія праць В. В. Фролькіса є у Національній науковій медичній бібліотеці МОЗ України та бібліотеці Інституту геронтології АМН України.

Обласна універсальна наукова бібліотека імені О. Ольжича Житомирської обласної ради з вдячністю прийме зауваження та пропозиції щодо структури й наповнення покажчика від медичної громадськості та користувачів на адресу: 10014, м. Житомир, вул. Новий бульвар, 4.

Тел.: (0412) 47-34-93.

ВОЛОДИМИР ФРОЛЬКІС – ЦЕ БУЛА ЕПОХА

Час – головне багатство,
яке має людина.
В. В. Фролькіс

Під егідою Національного музею медицини України вийшло в світ унікальне видання «Видатні імена в світовій медицині». Серед засновників фундаментальних наук, у тому числі тих, які зробили визначний внесок в становлення і розвиток фізіології, таких як Ч. Дарвін і К. Бернар, Ш. Броун Секар і Г. Гельмгольц, І. Сєченов та І. Павлов, у книзі заслужено названі й вчені, які сприяли виникненню у надрах вікової фізіології нової самостійної дисципліни – геронтології. Це, перш за все, Й. Фішер – автор праці «Про старість, її стадії й хвороби», яка з'явилася у середині XVII століття, а згодом І. Мечников, О. Богомолець, М. Бюргер, Ф. Верцар. Серед видатних імен є й ім'я В. В. Фролькіса.

Володи́мир Веніамінович Фролькіс – наш земляк, талановитий науковець в галузі геронтології і вікової фізіології. З його ім'ям пов'язаний

розвиток не тільки вітчизняної, але й світової геронтології – однієї з найгуманніших і в той же час найскладніших і найдраматичніших галузей медицини і біології.

Неординарному вченому, філософу і блискучому публіцисту Володимиру Фролькісу належить вислів: «Розмірковувати про смерть потрібно змолоду, бо ці думки примушують нас замислитися над сенсом життя».

Універсальній соціальній і медико-біологічній проблемі збільшення тривалості життя людини він присвятив свої багаторічні дослідження та праці – філософські, теоретичні, експериментальні. Й усі вони наріжним каменем лягли в основу становлення широковідомої у світі наукової школи українських геронтологів.

З Житомиром пов'язана велика медична династія, до якої належить родина Фролькісів, яка нараховує більше тридцяти лікарів, причому з них вісім – професори. Старший брат Абрам Веніамінович Фролькіс був професором-гастроентерологом, працював у Петрозаводську і Ленінграді. З інших найближчих їх родичів добре відомі в Україні обдаровані клініцисти – педіатр А. Е. Сливко і психіатр І. Е. Сливко, їхні сини, що працювали в Києві, один з яких уролог, другий – невролог, третій – Емануїл Ілліч Сливко – професор, доктор медичних наук, завідувач кафедри медичної фізики, біофізики та вищої математики в Запорізькому медичному університеті. Довго займалася лікарською і науковою діяльністю в Донецьку двоюрідна сестра братів Фролькісів – А. Б. Сливко, яка успадковувала спеціальність батька – відомого в Житомирі отоларинголога Бориса Емануїловича Сливка, який завідував у передвоєнні роки вушним відділенням першої лікарні Житомира. Серед представників сімейної династії був хірург С. Р. Гехман, який у 20-х роках XX ст. працював заступником головного лікаря першої лікарні м. Житомира.

Його син – відомий в Україні талановитий військовий лікар-уролог, доктор медичних наук Б. С. Гехман. У 70-ті роки XX ст., будучи

начальником урологічного відділення Київського військового шпиталю, він разом з колегами вперше не лише в Україні, а й у Радянському Союзі почали застосовувати літотрипсію в сечовивідних шляхах за допомогою розробленого в шпиталі апарата. Досвід наших вчених перейняли іноземні фірми, які, удосконаливши методику, виготовили серійні апарати літотриптори і поширили їх по всьому світу.

Ім'я Володимира Фролькіса – представника цієї династії справедливо входить до ряду визнаних сьогодні в світі вчених-медиків.

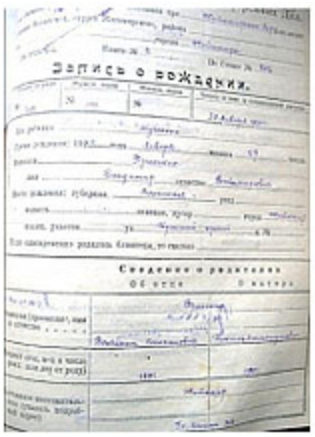
Запись о рождении.

Володимир Веніамінович Фролькіс народився 27 січня 1924 року у м. Житомирі в сім'ї медиків. Батько – Веніамін Соломонович був головним лікарем зуболікарської поліклініки, мати – Рахіль Емануїлівна – лікар-лаборант.

Дитячі і юні роки пройшли у рідному місті.

Будинок, у якому жила родина Фролькісів

Після закінчення середньої школи буремного 1941 року В. В. Фролькіс став студентом Київського медичного інституту, де тоді на третьому курсі навчався його старший брат Абрам.

З початком війни інститут евакуювали до Челябінська, а в 1943 році Володимира Фролькіса мобілізували до армії.

На заключному етапі війни у складі евакошпиталю він служив на Ленінградському фронті, пройшовши дорогами Польщі, Німеччини, Чехословаччини.

Після закінчення другої світової війни, у 1945 році він з відзнакою закінчив Ленінградську Військово-медичну академію, начальником якої у ті часи був Леон Абгарович Орбелі – відомий фізіолог, академік, співробітник і учень І. П. Павлова. Володимир Веніамінович тоді часто відвідував Ленінградську філармонію. На кожен концерт у формі генерал-полковника туди приходив і Л. А. Орбелі. А коли під час випуску Фролькіс сказав йому, що хоче зайнятися фізіологією, Леон Абгарович зауважив: «Не знаю, чи досягнете Ви успіхів у фізіології, однак одна хороша якість у Вас є – ви любите музику».

У 1946 році за рекомендацією відомого академіка, начальника кафедри фізіології ВМА Орбелі В. В. Фролькіс був прийнятий в аспірантуру на кафедру фізіології Київського медичного інституту, якою керував не менш відомий академік Г. Ф. Фольборт. Завдяки щасливому збігу обставин і зустрічі з небайдужими людьми, талановитий житомирянин почав сходження до вершин світового визнання.

У 1950 році Володимир Веніамінович захистив кандидатську дисертацію «До вивчення процесів втоми і відновлення серця» і залишився на кафедрі фізіології – спочатку асистентом, потім з 1953 року – доцентом.

У 1958 році він захистив докторську дисертацію «Фізіологічна характеристика рефлексів на серцево-судинну систему» і видав монографію «Рефлекторна регуляція діяльності серцево-судинної системи».

Захист докторської дисертації співпав з відкриттям в Києві першого у СРСР і одиного з перших у світі Інституту геронтології та експериментальної патології АМН СРСР. Його очолив учень О. О. Богомольця – академік Горєв. Він запросив 34-річного В. В. Фролькіса керувати лабораторією фізіології, аргументуючи, зокрема, це тим, що «геронтологія – справа молода і займатись нею потрібно молодим».

Із 1959 року і до кінця свого життя вчений працював в Інституті геронтології АМН УРСР керівником лабораторії фізіології й одночасно керівником відділу експериментальної геронтології та відділу біології старіння.

Створення Інституту геронтології на берегах Дніпра було не випадковим. Це була данина авторитету українських вчених, які досягли світового лідерства, на той час, у розробці проблем довголіття. Тож цілком закономірно, що Володимир Фролькіс, наукові інтереси якого співпадали з проблематикою інституту, став одним із його фундаторів, віддівши йому сорок років наукової праці.

Наукові дослідження, що проводилися в лабораторії, зосереджувалися на вивченні механізмів старіння та пошуку методів продовження життя.

У результаті плідної роботи в секторі біології старіння вже в 1967 році В. В. Фролькіс разом з академіком Д. Ф. Чеботарьовим видали монографію «Сердечно-сосудистая система при старении». Учені детально дослідили молекулярні та клітинні механізми вікової патології кровообігу.

Основна увага академіка В. В. Фролькіса була спрямована на з'ясування фундаментальних механізмів старіння. Ці дослідження в подальшому суттєво вплинули на розвиток сучасної геронтології, становлячи його важливий етап.

Упродовж 60-70-х рр. XX ст. ученим була запропонована та розроблена разом з його учнями і співробітниками адаптаційно-регуляторна теорія старіння, яка розкрила внутрішньосуперечливий характер вікового розвитку. Найбільш детально викладена ця теорія в монографії «Регулювання, пристосування і старіння» (1970), за яку Володимир Веніамінович отримав премію імені О. О. Богомольця.

Адаптаційно-регуляторна теорія старіння висвітлена також у низці праць В. В. Фролькіса у співавторстві з В. В. Безруковим, В. Г. Шевчуком, О. К. Кульчицьким, зокрема «Кровообращение и старенне» (1984), «Старение и экспериментальная патология сердечно-сосудистой системы» (1994) тощо. Згідно з цією теорією, віковий розвиток і тривалість життя визначаються балансом двох процесів: разом зі старінням (руйнівним процесом) розвивається процес антистаріння.

В. В. Фролькіс запропонував термін «вітаукт» (від лат. vita – життя, auctum – збільшувати). Цей процес, на думку вченого, спрямований на підтримку життєздатності організму, його адаптації, збільшення тривалості життя. Уявлення про антистаріння знайшли широке визнання у світовій науці. Так, у 1995 році в США відбувся перший міжнародний конгрес з цієї проблеми.

Проведена академіком Володимиром Фролькісом та його співробітниками серія експериментальних досліджень дала змогу з'ясувати характер і сутність вікових змін нейрогуморальної регуляції. В. В. Фролькіс установив, що вікові зміни нейрогуморальної регуляції дещо

різноспрямовані, зміни нервового та гормонального контролю призводять до обмеження діяльності деяких життєво важливих органів і до розвитку в них вторинних порушень обміну та функцій.

Коли в нервових центрах наростають неминучі вікові зміни, саме це стає основним механізмом старіння цілісного організму – змін його психіки, поведінки, емоцій, репродуктивної функції, працездатності, регуляції гомеостазу, зниження можливостей пристосування до середовища.

Наступним компонентом теорії старіння є розроблена В. В. Фролькісом генно-регуляторна гіпотеза старіння, яка розглядає порушення в регуляторній частині геному, як первинній ланці цього процесу. Володимир Веніамінович вважав, що генно-регуляторні механізми старіння є основою розвитку поширених видів вікової патології – атеросклерозу, раку, діабету, паркінсонізму, хвороби Альцгеймера.

Запропоновані академіком засоби боротьби з процесом старіння (раціональний спосіб життя, активні руховий та інтелектуальний режими, позитивний емоційний стан, кількісно недостатня, але якісно повноцінна дієта, достатня кількість вітамінів; застосування антиоксидантів, сорбентів, органопрепаратів, ноотропів, модифікованих гормонів тощо) не втратили своєї актуальності та мають практичне застосування і сьогодні.

В останні роки Володимир Веніамінович приділяв велику увагу мембранним механізмам старіння. Цими дослідженнями було відкрито новий клас внутрішньоклітинних регуляторів стану плазматичної мембрани, названих ним інверторами.

Наукові дослідження В. В. Фролькіса мають практичне значення для обгрунтування вікової фармакології. Під його керівництвом створено ряд фармакологічних препаратів для лікування аритмій, коронарної недостатності, артеріальної гіпертензії, атеросклерозу; розроблено принципово нові підходи до експериментального подовження тривалості життя.

У Київському медичному інституті Володимир Веніамінович Фролькіс – «В. В.», як його, зазвичай, називали співробітники і учні, викладав нормальну фізіологію на лікувальному, педіатричному, санітарно-гігієнічному факультетах. Він також читав лекції і для працівників підприємств м. Києва та області, проводив екскурсії для учнівської молоді.

Не забував вчений і про рідне місто. Друг В. В. Фролькіса – видатний український вчений у галузі медицини праці та профілактичної токсикології, академік НАМН України Ісак Михайлович Трахтенберг, який теж народився в Житомирі, правда, виїхав з міста у 3-річному віці, розповідав, що вони разом декілька разів відвідували Житомир.

ПодружжяФролькісів (крайні справа) з родиною І. Трахтенберга

Володимир Веніамінович захоплено і з докладними коментарями заново знайомив свого друга зі Свято-Преображенським собором, Хрестовоздвиженською церквою, будівлею костелу, показав і старовинну будівлю, що належала раніше католицькому єпископу, де виставлені картини італійських і фламандських художників XVII-XVIII століть, серед яких і полотно Рубенса. Поговорили гості і з городянами. Володимир Веніамінович помітив, що, як і одесити, житомиряни мають особливе почуття гумору.

Дружина В. В. Фролькіса – Раїса Аронівна Фролькіс, племінниця політика Лазара Кагановича, була талановитою людиною, знаним науковцем, доктором медичних наук, професором, біохіміком. Вона тривалий час керувала лабораторією біохімії Інституту кардіології ім. М. Д. Стражеска НАМН України.

Незважаючи на зайнятість, у Володимира Веніаміновича вистачало часу і на інші захоплення. Він любив поезію і сам писав гарні вірші. Цей талант успадкували його доньки.

Обидві доньки – Інна та Марія також присвятили себе науці, стали дослідниками, відомими науковцями.

Сьогодні в далекій Америці у відомій університетській лабораторії, продовжуючи традиції батька, успішно проводить наукові дослідження медико-біологічного спрямування молодша дочка Володимира Веніаміновича – Марія Фролькіс, а в іншому університеті, але вже в Ізраїлі, старша дочка – патофізіолог Інна Фролькіс.

Марія Фролькіс

Інна Фролькіс

Лікарським шляхом пішов і улюблений онук Володимира Фролькіса Олександр. У цьому моя удача, – говорив Володимир Веніамінович, – що робота, творчість і сім'я були єдині.

Наукові здобутки академіка отримали світове визнання. У 60-70-х рр. XX ст. він був відомим лідером геронтологічної науки з високим індексом цитування. Водночас, незважаючи на жорсткі умови інформаційної ізоляції радянських учених у цей період, В. В. Фролькіс надсилав свої доповіді до Швеції, Америки та інших країн світу. При цьому він зазначав: «Певний час я був «невиїзним». Усе змінилося після одного симпозіуму, що проходив багато років тому у Швеції. Я в черговий раз надіслав доповідь і не поїхав». У листі-зверненні американського вченого професора Стреллера до голови Президії Верховної Ради СРСР М. Підгорного висловлювався подив тим, що «досить молодий учений Фролькіс постійно заявляє доповіді, які

включаються в програми, але потім не приїжджає через хворобу» (хоча, звісно, він не був хворим). Після визнання вченого міжнародною спільнотою, його науковий доробок оцінили і в Україні та СРСР.

В. В. Фролькіс – засновник найбільшої у світі наукової школи з геронтології. Важко переоцінити її значення, широке коло її досягнень і новацій. Серед проблем, які успішно вирішувались дослідниками цієї школи, експериментальна фізіологія серцево-судинної системи та її старіння, механізми вікової патології кровообігу, регулювання пристосування і старіння, механізми зв'язку між біосинтезом білка і електричними властивостями мембран клітин, геннорегуляторна гіпотеза старіння, внутрішньоклітинні регулятори стану плазматичної мембрани – інвертори, синдроми прискореного й уповільненого старіння, експериментальне обґрунтування можливих засобів, які сприяють лікуванню вікової патології й збільшують тривалість життя.

За свою 50-річну педагогічну діяльність Володимир Веніамінович виховав не одне покоління науковців, під його керівництвом підготовлено понад 100 дисертацій, серед них 46 докторських.

Серед учнів Володимира Фролькіса – доктори наук Владислав Безруков, Леонід Громов, Юрій Дупленко, Володимир Медведь, Галина Парамонова та ін. Багато з його вихованців очолюють лабораторії і кафедри в Україні та за її межами, є академіками та членами-кореспондентами. Його учень – професор В. В. Безруков нині очолює Інститут геронтології АМН України.

В. В. Фролькіс і В. В. Безруков

Інститут геронтології був для В. В. Фролькіса рідним домом. Саме працюючи тут, він стає професором, обирається членом-кореспондентом АН УРСР, академіком АН УРСР, академіком АМН України.

Багато з тих, хто належить до його наукової школи чи скористалися його ідеями і рекомендаціями, сьогодні є членами академій, очолюють інститути.

Потрібно погодитися з учнями Володимира Веніаміновича – академіком НАМН України В. В. Безруковим і доктором мед. наук Ю. К. Дупленком у тому, що «тим, хто пройшов його школу, дуже пощастило, але це і величезна відповідальність: бути учнем В. В. Фролькіса почесно, але вельми не просто, це потребує повної віддачі, великого і постійного напруження сил і можливостей, систематичної і впертої праці над собою».

А інший його учень, професор В. І. Медведь у своїй публікації, присвяченій пам'яті Вчителя, висловив думку, яку поділяють й інші послідовники вченого, про особливу відданість Володимира Веніаміновича принципам людяності у всіх її проявах, чому він учив на особистому прикладі : «Він часто говорив, що співпереживати з людиною горе – рідкісна властивість, але співпереживати радість – властивість ще рідкісніша. Він щиро радів чужим успіхам. Це було проявом істинної благородної любові Вчителя, друга, близької людини. Він не скупився на похвалу. Хвалив часто – учнів, колег. Був доброзичливим і прихильним до своїх співробітників, особливо молодих. А скільком допоміг він за своє життя! Не всі пам'ятали добро, і це його ранило, засмучувало, але абсолютно не впливало на ставлення до інших людей і нових прохань». Ось він, справжній Учитель очима учнів!

Він мав дуже рідкісну рису – вміти не демонструвати свою вищість. Коли на науковій конференції, симпозіумі, семінарі він ставив запитання, то зовсім не для того, щоб поставити доповідача в незручне становище, показати його неспроможність. Він питав, тому що йому було цікаво, і часто сам допомагав шукати відповідь. Володимир Веніамінович любив допомагати людям.

Це теж рідкісна людська риса – допомагати іншому не через обов'язок, не відчуваючи при цьому досади, а з задоволенням, навіть з піднесенням.

В. Фролькіс надзвичайно любив працювати. Він був цілком позбавлений навіть зачатків лінощів – риси нерідко притаманні дуже обдарованим людям. Він натхненно творив і отримував величезне задоволення від того, що робив, писав. Любив показувати написане, часто не міг дочекатись наступного дня, а дзвонив і читав по телефону. Любив, коли це подобалось, коли його хвалили. При цьому був до себе надзвичайно вимогливим і ставився з повагою до читача, багато разів перечитував і правив свій текст.

В. Фролькіс був неповторним і ні на кого не схожим, часто викликав справжній захват. Справді, як можна не захоплюватися людиною, яка на образи відповідала несамовитою творчістю: не затверджений з першого разу в Москві в званні професора (хоча за об'єктивними показниками – кількістю учнів, публікацій та іншими – випереджав багатьох), він сів і дуже швидко написав одну з своїх найкращих книг. Як можна не захоплюватися людиною, яка у виключно наукових статтях вживала слова «клавіатура життя» (це про геном клітини), «куранти клітинного старіння» (теломери), «Всевишній Молекулярний Біолог» (природа). Як не захоплюватися людиною з таким тонким почуттям самоіронії і рідкісною винахідливістю.

В. В. Фролькіс – автор понад 700 наукових праць, з них 25 монографій, 16 посібників та керівництв, виданих в країні і за кордоном – зокрема, в США, Австрії, Швейцарії, Німеччині, Чехії, Бразилії, Угорщині, Болгарії, Словаччині.

Своїм головним рецензентом він вважав дружину Раїсу Аронівну, яка була відомим біохіміком, професором, займалась метаболізмом патології серця.

Володимир Веніамінович входив до складу редколегій вітчизняних і зарубіжних журналів з фізіології і геронтології.

Основні наукові праці: «Aging and life-prolonging processes» (1982); «Life span prolongation» (1991); «Старение, эволюция и продление жизни» (1993); «Старение и экспериментальная возрастная патология сердечно-сосудистой системы» (1994); «Aging cardiovascular system. Physiology and pathology» (1996).

У 1993 р. В. В. Фролькіс разом з іншими академіками – засновниками Академії медичних наук України, ініціював її створення і був одностайно вибраний віце-президентом. Як віце-президент, він брав активну участь у розробці наукових напрямів досліджень Академії, що відповідають світовому рівню сучасної науки. Він був першим академіком за спеціальністю «Геронтологія». Багато сил В. В. Фролькіс віддавав роботі Національної академії наук України. Президент НАН України Б. Є. Патон писав про нього: «Напевне, він міг би стати академіком АН СРСР чи АМН СРСР. Але Володимир Веніамінович був патріотом України і спочатку хотів стати членом АН України, так як тут він став вченим, зумів реалізувати свій потенціал дослідника».

Академік В. В. Фролькіс проводив велику науково-громадську роботу. Ще за часів СРСР він став ініціатором і розробником загальнодержавної наукової програми «Тривалість життя», до виконання якої було залучено понад 200 науково-дослідних інститутів.

Академіки Володимир Фролькіс, Микола Амосов, Генадій Книшов
Київ, 1999 р.

Після проголошення Незалежності України В. В. Фролькіс приклав чимало зусиль для створення програми «Здоров'я літніх людей».

1 жовтня 1999 року було проведено І Українській з'їзд медичних працівників. На ньому з яскравою доповіддю виступив академік Володимир Веніамінович Фролькіс, який звернув увагу президента України на необхідність посилення уваги до потреб системи охорони здоров'я населення. У пам'яті делегатів з'їзду залишились слова промовця, з якими він звернувся до голови держави: «Шановний Президенте, не можна любити Батьківщину з заплющеними очима».

На другий день після з'їзду В. В. Фролькіс раптово помер 2 жовтня 1999 року у 75-річному віці у зеніті своєї наукової та суспільної діяльності. Він похований разом з дружиною на Байковому кладовищі м. Києва.

Володимир Фролькіс прожив не дуже тривале, але дуже змістовне, яскраве життя. Головне – він вважав, що треба працювати натхненно, «використовуючи можливості кожного прожитого дня як маленького життя» (В. В. Фролькіс); потрібно бути добрим

і уважним до людей і завжди у будь-якій ситуації вміти знаходити щось хороше у житті.

Володимир Веніамінович Фролькіс казав: «Міжнаціональні конфлікти породжують усі біди людства. Звірині інстинкти – інтелектуальний маразм. Зверхнє ставлення до іншого народу або до окремої людини за національною ознакою принижує й ображає, передусім, свій народ. Патріотизм несумісний із ненавистю до інших. Людина й відрізняється від тварин тим, що вона долає цю внутрішньовидову жорсткість. Найбільше право людини – бути рівним незалежно від того, якої вона нації, де народилася й де жила» – (з інтерв'ю в газеті «День», 27 липня 1999 року).

Наукові праці В. В. Фролькіса отримали достойне міжнародне визнання, були відзначені багатьма високими нагородами, а їх автор – вражаючими почестями. Він нагороджений іменною медаллю видатного геронтолога Фріца Верцара, премією Міжнародної асоціації геронтологів. Був обраний почесним членом наукових товариств геронтологів Болгарії, Німеччини, Угорщини, Чехії, членом Нью-Йоркської академії наук, членом керівництва Європейської асоціації геронтологів. Всесвітній парламент гуманітаріїв, до якого входить багато Нобелівських лауреатів, відомих громадських діячів, визначних учених, зірок літератури і мистецтва обрав у 1992 році академіка В. В. Фролькіса своїм членом (1992–1999) і нагородив Лицарським Хрестом.

Наукову та громадську діяльність діяльність В. В. Фролькіса було відзначено високими державними нагородами – Орденом Вітчизняної війни II ступеня, Орденами Ярослава Мудрого IV та V ступенів, Президентською відзнакою та інші.

Володимир Веніамінович – професор (1965), Заслужений Соросовський професор, доктор медичних наук, член-кореспондент АН УРСР (1978), академік НАН України (1988), академік АМН України (1993), віце-президент АМН України, лауреат Державної премії України (1984, 2003 – посмертно), премій імені О. О. Богомольця (1970), імені І. І. Мечникова (1995), імені М. Д. Стражеска (2000 – посмертно), заслужений діяч науки і техніки України (1992).

До останніх днів життя Володимир Веніамінович генерував оригінальні ідеї, створював основоположні роботи, які стали ключем до науки майбутнього. Багато з них він не встиг здійснити, але його доробок для розвитку геронтологічної науки настільки великий, що ім'я академіка В. В. Фролькіса, нашого видатного земляка, назавжди залишиться у пам'яті наступних поколінь.

Державну премію НАН України, якої В. Фролькіс був удостоєний посмертно, за рішенням його дочок Інни і Марії передали до фонду молодих вчених при Інституті геронтології АМН України.

27 січня 2004 року на фасаді будівлі Інституту геронтології АМН України в Києві В. В. Фролькісу встановлено меморіальну дошку.

БІБЛІОГРАФІЯ НАУКОВИХ ПРАЦЬ

В. В. ФРОЛЬКІСА

МОНОГРАФІЇ

Справочник по гериатрии [Текст] / В. В. Фролькис [и др.] ; Под ред. Д. Ф. Чеботарева, Н. Б. Маньковского. – М.: Медицина, 1973. – 504с.

Фролькис, В. В. Долголетие : действительное и возможное [Текст] / В. В. Фролькис. – К.: Наукова думка, 1989. – 248с.

Фролькис, В. В. Инсулиновая обеспеченность организма в старости [Текст] /В. В. Фролькис. – К., 1977. – 111с.

Фролькис, В. В. Коронарное кровообращение и экспериментальный инфаркт міокарда [Текст] / В. В. Фролькис, К. И. Кульчицкий, В. Н. Милько. – К.: Госмедиздат, 1962. – 455с.

Фролькис, В. В. Кровообращение и старенне [Текст] / В. В. Фролькис, В. В. Безруков, В. Г. Шевчук. – Л.: Наука, 1984. – 216с.

Фролькис, В. В. Основы геронтологи [Текст] / В. В. Фролькис. – М.: Медицина, 1969. – 647с.

Фролькис, В. В. Природа старения. Биологические механизмы развития старения [Текст] / В. В. Фролькис. – М.: Наука, 1969. – 184с., ил.

Фролькис, В. В. Регулирование, приспособление и старение [Текст] / В. В. Фролькис. – Л.: Наука, Ленингр. отд-ние, 1970. – 432с., ил.

Фролькис, В. В. Рефлекторная регуляция деятельности сердечно-сосудистой системы [Текст] / В. В. Фролькис. – К.: Госмедиздат УССР, 1959. – 362с.

Фролькис, В. В. Руководство по геронтологи [Текст] / В. В. Фролькис. – М.: Медицина, 1978. – 503с.

Фролькис, В. В. Старение и биологические возможности организма [Текст] / В. В. Фролькис. – М.: Наука, 1975. – 272с.

Фролькис, В. В. Старение и увеличение продолжительности жизни [Текст] / В. В. Фролькис. – Л.: Медицина, 1988. – 238с.

Фролькис, В. В. Старение и экспериментальная возрастная патология сердечно-сосудистой системы [Текст] / В. В. Фролькис, В. В. Безруков, О. К. Кульчицкий. – К.: Наукова думка, 1994. – 248с.

Фролькис, В. В. Старение мозга [Текст] / В. В. Фролькис. – Л.: Наука, 1991. – 276с.

Фролькис, В. В. Старение. Нейрогуморальные механизмы [Текст] /В. В. Фролькис. – К.: Наукова думка, 1981. – 320 с.

Фролькис, В. В. Старение, эволюция и продление жизни [Текст] / В. В. Фролькис, Х. К. Мурадян. – К.: Наукова думка, 1992. – 336с.

Фролькіс, В. В. Сучасна наука про суть старіння [Текст] / В. В. Фролькіс. – К.: Здоров'я, 1965. – 63 с.

Фролькис, В. В. Физиологические механизмы старения [Текст] / В. В. Фролькис. – Л.: Наука, 1982. – 228с.

Фролькис, В. В. Экспериментальные пути продления жизни [Текст] / В. В. Фролькис, Х. К. Мурадян.. – Л.: Наука, 1988. – 246с.

Чеботарев, Д. Ф. Сердечно - сосудистая система при старении [Текст] /Д. Ф. Чеботарев, В. В. Фролькис. – Л.: Медицина, 1967. – 255с.

Frolkis, V. V. Aging and life-prolonging processes [Текст] / V. V Frolkis. – N.Y.: Springer-Verlag, 1982.

Frolkis, V. V. (Ed.) Physiology of cell aging [Текст] / V. V Frolkis. – Basel: S.Karger, 1984.

Frolkis, V. V., Bezrukov V. V. Aging of the central nervous system [Текст] /V. V Frolkis. – Basel: S. Karger, 1979 (Interdisciplinary topics in gerontology. Vol. 16).

Frolkis, V. V. Life span prolongation [Текст] / V. V Frolkis, K. K. Muradian. – Boston-London: CRC Press, 1991.

Frolkis, V. V. The aging cardiovascular system: Physiology and pathology [Текст] / V. V Frolkis, V. V. Bezrukov, O. K Kulchitsky. – N.Y.: Springer Publ.Comp., 1996.

LIBO

ВИДАННЯ, ЯКІ ВИЙШЛИ ЗА РЕДАКЦІЄЮ В. В. ФРОЛЬКІСА

Биология старения : Руководство по физиологии [Текст] / В. В. Фролькис, И. А. Аршавский, Н. И. Аринчин [и др.]; Редкол.: В. В. Фролькис (отв. ред.) [и др.]. – Л.: Наука, Ленингр. отд-ние, 1982. – 618 с., граф.

Ведущие проблемы советской геронтологи [Текст] : Материалы к IX Международному конгрессу геронтологов / Ред. Д. Ф. Чеботарёв, Н. Б. Маньковский, В. В. Фролькис, А. Я. Минц – К.: Ин-т геронтологии, 1972. – 277с.

Геронтология и гериатрия : Ежегодник. 1975. Биологические возможности увеличения продолжительности жизни [Текст] / Всесоюз. науч. мед. о-во геронтологов и гериатров; Ин-т геронтологии АМН СССР : Отв. ред. проф., д-р мед. наук В. В. Фролькис. - К., 1976. – 259с.

Геронтология и гериатрия : Ежегодник. 1986. Нейрогуморальная регуляция и лекарственная терапия в старости [Текст] / Ин-т геронтологии АМН СССР : Отв. ред. В. В. Фролькис. – К., 1986. – 179с.

Геронтология и гериатрия : Ежегодник. 1979. Продление жизни : прогнозы, механизмы, контроль [Текст] / Всесоюз. науч. о-во геронтологов и гериатров; Ин-т геронтологии АМН СССР : Отв. ред. Д. Ф. Чеботарев, В. В. Фролькис. – К., 1979. – 184с., граф.

Геронтология и гериатрия : Ежегодник. 1970 – 1971. Старение клетки [Текст] / Ин-т геронтологии АМН СССР; Всесоюз. о-во геронтологов и гериатров : Отв. ред. проф., д-р мед. наук В. В. Фролькис. – К., 1971. – 567с., ил.

Геронтология и гериатрия : Ежегодник. 1985. Старение : механизмы, патология, образ жизни [Текст] / Ин-т геронтологии АМН СССР : Отв. ред. В. В. Фролькис. – К., 1985. – 155с.

Коронарное кровообращение и экспериментальный инфаркт миокарда [Текст] / Под ред. В. В. Фролькиса. – К., 1962.

Приспособительные возможности стареющего организма [Текст] : Международный симпозиум.Доклады на международном симпозиуме 6-9 июня 1967 г., г. Киев. / АН СССР. Ин-т геронтологии. Отв. ред. В. В. Фролькис. Ред. кол.: И.А. Аршавский [и др.]. – К., 1968. – 318 с., ил.

LIBO

НАУКОВІ ПРАЦІ У ЗБІРКАХ СТАТЕЙ ТА ФАХОВИХ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАННЯХ

ФІЗІОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ СТАРІННЯ

Возрастные особенности организма на введение катехоламинов [Текст] / В. В. Фролькис, С. А. Бежанян, В. В. Безруков [и др.] // Фармакология и токсикология. – 1968. – Т. 31, № 2. – С. 222-226.

Фролькис, В. В. Возрастная и эволюционная биохимия коллагеновых структур [Текст] / В. В. Фролькис, В. Н. Никитин, Е. Э. Перский, Л. А. Утерская // Украинский биохимический журнал. – 1977. – № 3. – С. 306-307.

Фролькис, В. В. Геронтология на рубеже веков [Текст] / В. В. Фролькис //Наука и жизнь. – 1998. – № 11. – С. 18-23.
Фролькис, В. В. Геронтология : прогнозы и гипотезы [Текст] / В. В. Фролькис // Журнал АМН України. – 1998. - № 3. – С. 432-448.

Фролькис, В. В. Индивидуальный биологический возраст и его межвидовые сопоставления [Текст] / В. В. Фролькис // Геронтология и гериатрия : Ежегодник, 1985. Старение : механизмы, патология, образ жизни. – К., 1985. – С. 24-30.

Чеботарев, Д. Ф. О путях развития геронтологии [Текст] / Д. Ф. Чеботарев, В. В. Фролькис, Н. Б. Маньковский // Старение и физиологические системы организма : Труды 2-й Всесоюзной конференции геронтологов и гериатров, 9-11 декабря 1969 г. – К., 1969. – С. 5-18.

Фролькис, В. В. Общая биология старения [Текст] / В. В. Фролькис //Руководство по геронтологии. – М., 1978. – С. 23-40.

Фролькіс, В. В. Розвиток ідей О. О. Богомольця у сучасній біології старіння [Текст] / В. В. Фролькіс // Фізіологічний журнал. – 1971. – № 3. – С. 352-356.

Фролькис, В. В. Роль процессов регулирования и приспособления в механизме старения (адаптационно – регуляторная теорія) [Текст] / В. В. Фролькис // Ведущие проблемы советской геронтологии. – К., 1972. – С. 55-86.

Фролькис, В. В. Старение: воспоминание о будущем [Текст] / В. В. Фролькис // Журнал української лікарської еліти. – 2008. – № 1. – С. 16-23.

Фролькис, В. В. Старение: воспоминание о будущем [Текст] / В. В. Фролькис // Лікування та діагностика. – 1998. – № 1. – С. 14-23.

Фролькис, В. В. Старение и болезни [Текст] / В. В. Фролькис // Руководство по гериатрии. – К., 1982. – С. 12-25.

Фролькис, В. В. Старение и возрастная патология [Текст] / В. В. Фролькис // Журнал АМН України. – 1995. –Т. 1, № 1. – С. 15-25.

Фролькис, В. В. Старение и рак : экспозиционно-регуляторные связи [Текст] / В. В. Фролькис // Журнал АМН України. – 1999. –Т. 5, № 3. – С. 470-484.

Фролькис, В. В. Старение и старость. Биология старения [Текст] / В. В. Фролькис // Руководство по физиологии. – Л., 1982. – С. 5-21.

Фролькис, В. В. Старение и старость [Текст] / В. В. Фролькис // Гериатрия : Учебное пособие. – М., 1990. – С. 7-19.

Фролькис, В. В. Старение, онтогенез и периоды возрастного развития [Текст] / В. В. Фролькис // Успехи современной биологии. – 1998. – Т. 118, Вып. 4. – С. 441-448.

Фролькис, В. В. Старение, філогенез и этагенез [Текст] / В. В. Фролькис //Проблемы старения и долголетия. – 1991. – Т.1, № 1. – С. 92-104.

Фролькис, В. В. Старость и старение [Текст] / В. В. Фролькис // Справочник по геронтологии. – М., 1973. – С. 5-17.

Фролькис, В. В. Старость, старенне [Текст] / В. В. Фролькис // БМЭ. – Изд. 3-е. – Т. 24. – М., 1985. – С. 597-620.

Фролькис, В. В. Теории старения [Текст] / В. В. Фролькис // Руководство по геронтологии. – М., 1978. – С. 41-50.

Фролькис, В. В. Физиологические механизмы старения [Текст] / В. В. Фролькис // Физиологические механизмы старения. – К., 1982. – С.187-197.

Фролькис, В. В. Энергетические процессы старения [Текст] / В. В. Фролькис // Руководство по геронтологии. – М., 1978. – С. 73-84.

Фролькис, В. В. Этагенез и синдромы старения [Текст] / В. В. Фролькис //Вопросы геронтологии. Вып. 11. Медико-биологические и социальные аспекты старения. – К., 1989. – С. 38-43.

СТАРІННЯ І ФУНКЦІОНАЛЬНА СПЕЦИФІКА КЛІТИН

Влияние спермидина и дифторметилорнитина на биосинтез РНК и белка [Текст] / В. В. Фролькис, Х. К. Мурадян, В. А. Шляховенко А.К. Хоменко //Докл. АН УССР. Сер. Б. – 1988. – № 2. – С. 82-85.

Доклінічне вивчення препаратів геропротекторної дії [Текст] : Методичні рекомендації / В. В. Фролькіс [та ін.]. – К., 1999. – 25с.

Импринтинг микросомальных монооксигеназ печени самців и самок крыс разного возраста как следствие пренатального стресса [Текст] / В. В. Фролькис, А. Г. Резников, Г. И. Парамонова, И. Д. Носенко // Журнал АМН України. – 2000. – Т.6, № 4. – С. 745-753.

О связи изменений величины мембранного потенциала и синтеза ДНК, РНК и белка в клетках регенерирующей печени после частичной гепатэктомии [Текст] / В. В. Фролькис, Н. М. Тураева, Х. К. Мурадян, Е. Л. Левицкий //Бюллетень экспериментальной биологии и медицины. – 1981. – Т. 91, № 3. – С. 362-364.

Фролькис, В. В. Анализ возрастных изменений содержания и интенсивности синтеза белков плазматических мембран [Текст] / В. В. Фролькис, З. Дейл, Н. С. Верхратский / // Вопросы геронтологии. Вып. 4. – К., 1982. – С. 3-14.

Фролькис, В. В. Бис - (гидроглутамат) кадмий пентагидрат, проявляющий антиаритмическое и гипотензивное действие [Текст] / В. В. Фролькис, Л. Г. Вакуленко, В. Э. Фрайфельд : Авт. свид. № 1540548. // Бюллетень изобретений. – 1990. – № 4.

Фролькис, В. В. Влияние активации биосинтеза белка на величину мембранного потенциала клеток [Текст] / В. В. Фролькис // Биофизика. – 1974. – Т. XIX, № 3. – С. 470-473.

Фролькис, В. В. Влияние гидрокортизона на мембранне потенциалы и синтез фракций РНК в клетках печени [Текст] /В. В. Фролькис, Х. К. Мурадян, Н. М. Тураева // Доклады АН СССР. – 1976. – Т. 227. – С. 739-741.

Фролькис, В. В. Влияние ингибиторов биосинтеза белка на развитие гиперполяризации одиночных мышечных волокон [Текст] / В. В. Фролькис //Биофизика. – 1972. – Т. XVII, № 5. – С. 839-843.

Фролькис, В. В. Влияние ингибиторов биосинтеза белка на продолжительность жизни [Текст] / В. В. Фролькис, Л. Н. Богацкая, А. С. Ступина // Докл. АН СССР. – 1980. – Т. 251, № 4. – С. 1009-1011.

Фролькис, В. В. Влияние рентгеновского облучения на развитие гиперполяризации клеток [Текст] / В. В. Фролькис, В. Г. Коротоножкин //Радиобиология. – 1972. – Т. XII, № 4. – С. 609-613.

Фролькис, В. В. Влияние рентгеновского облучения на развитие гиперполяризации клеток, содержание аденин-нуклеотидов, распределение ионов натрия и калия [Текст] / В. В. Фролькис // Радиобиология. – 1975. – Т. XV, № 2. – С. 181-184.

Фролькис, В. В. Изменения мембранного потенциала гепатоцитов после кровопотери [Текст] / В. В. Фролькис, Л. Н. Богацкая, С. Н. Новикова //Физиологічний журнал. – 1980. – Т. 26, № 2. – С. 201-207.

Фролькис, В. В. Инверторный механизм развития гиперполяризации нейронов прудовиков разного возраста при действии моноаминов [Текст] /В. В. Фролькис, О. А. Мартыненко, Т. В. Романова // Журнал АМН України. – 2001. – № 1. – С. 112-120.

Фролькис, В. В. Инверторы – контролируемые геномом внутриклеточные регуляторы состояния плазматической мембраны [Текст] / В. В. Фролькис // Докл. АН России. - 1999. – Т. 324, № 1. – С. 229-233.

Фролькис, В. В. Координационное соединение кобальта с креатинфосфатом, проявляющее защитное действие на миокард от ишемического повреждения, и способ его получения [Текст] / В. В. Фролькис, Л. Г. Вакуленко, В. Э. Фрайфельд : Авт. св. № 1385568 // Бюллетень изобретений. – 1988. – № 12.

Фролькіс, В. В. Мембранні механізми старіння [Текст] / В. В. Фролькіс //Розвиток фізіології в УРСР за 1986 – 1990 роки : Зб. матеріалів. – К., 1990. – Т. 2. – С. 159-160.

Фролькис, В. В. Мембранные механизмы действия тестостерона / В. В. Фролькис, А. Л. Кобзарь, Г. М. Тюхтин [Текст] // Бюллетень экспериментальной биологии и медицины. – 1992. – Т. 113, № 6. – С. 565-567.

Фролькис, В. В. Механизмы старения клеток [Текст] / В. В. Фролькис //Геронтология и гериатрия : Ежегодник. 1970 – 1971 : Старение клетки. – К., 1971. – С. 5-22.

Фролькис, В. В. Молекулярная физиология старения [Текст] / В. В. Фролькис // Физиологический журнал. – 1984. – Т. 30, № 3. – С. 309-317.

Фролькіс, В. В. Нове уявлення про взаємозв'язок функцій клітини та біосинтезу білка [Текст] / В. В. Фролькіс // Фізіологічний журнал. – 1970. – Т. 16, № 2. – С. 221-227.

Фролькис, В. В. Нуклеотидная последовательность теломер : принципы «гуанилового трилера» и «цитозинового запрета» [Текст] / В. В. Фролькис, Х. К. Мурадян // Журнал АМН України. – 1997. – Т. 3, № 4. – С. 539-553.

Фролькис, В. В. О синтезе гиперполяризующего фактора при активизации генетического аппарата клетки [Текст] / В. В. Фролькис // Докл. АН СССР. – 1981. – Т. 259, № 3. – С. 756-758.

Фролькис, В. В. Плазматическая мембрана клетки в старости [Текст] / В. В. Фролькис // Физиологический журнал. – 1984. – Т. 30, № 5. – С. 559-566.

Фролькис, В. В. Роль инверторов в механизме старения клеток [Текст] / В. В. Фролькис // Проблемы старения и долголетия. – 1993. – Т. 3, № 3. – С. 214-227.

Фролькис, В. В. Роль инверторов в изменении состояния плазматических мембран гепатоцитов при индукции микросомального окисления [Текст] /В. В. Фролькис, А. Л. Кобзарь, Г. И. Парамонова // Докл. АН России. – 1994. – Т. 334, № 6. – С. 785-787.

Фролькис, В. В. Старение и функциональная специфіка клеток [Текст] / В. В. Фролькис // Вестник АМН СССР. – 1984. - № 3. – С. 9-16.

Фролькис, В. В. Старение клетки [Текст] / В. В. Фролькис // Руководство по геронтологии. – М., 1978. – С. 85-100.

Фролькис, В. В. Структура и функция клеток [Текст] / В. В. Фролькис, А. С. Ступина // Биология старения : Руководство по физиологии. – Л., 1982. – С.213-231.

Фролькіс, В. В. Функції клітин і біосинтез білка при старінні [Текст] / В. В. Фролькіс // Фізіологічний журнал. – 1972. – Т. 18, № 4. – С. 479-487.

СЕРЦЕВО-СУДИННА СИСТЕМА ПРИ СТАРІННІ

Вазоактивные свойства разных классов липопротеинов крови при гиперхолестеринемии и атеросклерозе [Текст] / В. В. Фролькис, О. К. Кульчицкий, С. Н. Новикова [и др.] // Пат. физиология и экспериментальная терапия. – 2000. – № 1. – С. 15-17.

Влияние янтарной кислоты на функцию и энергетический обмен миокарда в старости [Текст] / В. В. Фролькис, Л. Н. Богацкая, В. Г. Шевчук [и др.] //Терапевтическое действие янтарной кислоты. – Пущино, 1976. – С. 116-118.

Влияние янтарнокислого натрия на гемодинамику и энергетические процессы в серце при экспериментальном инфаркте миокарда [Текст] / В. В. Фролькис, Л. Н. Богацкая, О. К. Кульчицкий, С. Н. Новикова //Терапевтическое действие янтарной кислоты. – Пущино, 1976. – С. 63-66.

Гипоталамические механизмы развития артериальной гипертензии в старости [Текст] / В. В. Фролькис, В. В. Безруков, Н. С. Верхратский [и др.] //Физиологический журнал. – 1993. – Т. 79, № 8. – С. 73-82.

Гормональная регуляція сердца при старении [Текст] / В. В. Фролькис, Л. Н. Богацкая, Н. В. Вержиковская [и др.] // Кардиология. – 1978. – Т. 18, № 12. – С. 24-30.

Зміни жирнокислотного складу фосфоліпідів ізольованого серця щурів за умов постішемічної реперфузії [Текст] / В. В. Фролькіс, М. В. Артамонов, В. М. Клімашевський [та ін.] // Журнал АМН України. – 2001. – № 2. – С.333-346.

Зміни концентрації ліпопротеїнів, ендотеліну-1 та NO-2 плазми крові при експериментальній гіперхолестеринемії у кролів різного віку [Текст] / В. В. Фролькіс, О. К. Кульчицький, С. М. Новікова [та ін.] // Журнал АМН України. – 2000. – № 3. – С. 575-581.

Разнолигандные координационные соединения биометаллов с гистидином и аденозин-5-трифосфатом, проявляющие защитное действие на миокард от ишемического повреждения и способ их получения [Текст] / В. В. Фролькис, П. А. Манорик, Л. С. Мхитарян, А. В. Фролькис [и др.] : Авт.св. № 1300910 //Комитет по делам изобретений, 1986.

Роль активации биосинтеза белка в механизме отрицательного хронотропного действия блуждающего нерва и ацетилхолина на сердце

[Текст] / В.В. Фролькис, Н. С. Верхратский, В. Г. Шевчук [и др.] //Физиологический журнал СССР. – 1977. – Т. 63, № 12. – С. 1662-1667.

Роль Вазопрессина в развитии патологии сердечно-сосудистой системы в старости [Текст] / В. В. Фролькис, С. Ф. Головченко, Л. Н. Богацкая [и др.] //Кардиология. – 1976. – Т. 16, № 12. – С. 103-110.

Роль возрастных изменений гіпоталамуса в формировании артериальной гипертензии при старении [Текст] / В. В. Фролькис, В. В. Безруков, Н. С. Верхратский [и др.] // Реабілітація хворих похилого віку із захворюваннями серцево-судинної системи і церебрально-судинною патологією : Матер. конф. – К., 1997. – С. 107-110.

Сократительная функция и кальций-транспортная система миокарда при старении [Текст] / В. В. Фролькис, Р. А.Фролькис, Л. С. Мхитарян [и др.] //Физиологический журнал СССР. – 1988. – Т.74, № 2. – С. 224-234.

Фролькис, В. В. Вазопрессин и сердечно-сосудистая система [Текст] / В. В. Фролькис, С. Ф. Головченко, В. И. Медведь // Успехи физиол. наук. – 1983. – Т. 14, № 2. – С. 56-81.

Фролькис, В. В. Вазопрессин и толерантность к физической нагрузке [Текст] / В. В. Фролькис, О. В. Коркушко, А. Н. Коваленко // Вопросы геронтологии. Вып. V. Вазопрессин и патология сердечно-сосудистой системы в старости. – 1983. – С. 23-27.

Фролькис, В. В. Влияние восстановления венечного кровотока после дозированного его ограничения на гемодинамику и сократительную способность сердечной мышцы [Текст] / В. В. Фролькис, М. А. Кондратович, И. Н. Сорлоненко // Кардиология. – 1980. – Т. 20, № 8. – С. 88-93.

Фролькис, В. В. Возрастные особенности кальцийтранспортных систем мембран в миокарде [Текст] / В. В. Фролькис, Р. А. Фролькис, Л. С. Мхитарян // Докл. АН СССР. – 1985. – Т. 285. – № 5. – С. 1255-1258.

Фролькис, В. В. Гемодинамика и её регуляція при старении [Текст] / В. В. Фролькис, В. Г. Шевчук // Физиологические механизмы старения. – К., 1982. – С. 107-119.

Фролькис, В. В. Гемодинамический центр, регуляция гемодинамики и возраст [Текст] / В. В. Фролькис // Физиология сердечного выброса. – К., 1970. – С. 117-129.

Фролькис, В. В. Гено-регуляторные механизмы развития атеросклероза и гено-регуляторная терапия [Текст] / В. В. Фролькис // Журнал АМН України. – 1996. – Т. 2, № 2. – С. 217-231.

Фролькис, В. В. Гено-регуляторные механизмы развития возрастной патологии сердечно-сосудистой системы [Текст] / В. В. Фролькис //Геронтология и гериатрия : Ежегодник, 1989. Возрастная патология сердечно-сосудистой системы. – К., 1989. – С. 3-12.

Фролькис, В. В. Гено-регуляторные механизмы старения – основа развития возрастной патологии / В. В. Фролькис [Текст] // Физиологический журнал. – 1990. – Т. 36, № 5. – С. 3-11.

Фролькис, В. В. Изменение реактивности сосудов при старении [Текст] /В. В. Фролькис // Физиологический журнал СССР им. Сеченова. – 1991. – Т. 77, №9. – С. 48-55.

Фролькис, В. В. Изменение энергетических процессов в миокарде в старости под влиянием янтарной кислоты [Текст] / В. В. Фролькис, Л. Н. Богацкая, В. Г. Шевчук // Геронтология и гериатрия: Ежегодник, 1973: Фармакотерапия заболеваний сердечно-сосудистой системы в пожилом и старческом возрасте. – К., 1974. – С. 26-30.

Фролькис, В. В. Кровообращение и старение [Текст] / В. В. Фролькис //Вестник АМН СССР. – 1982. - № 7. – С. 24-33.

Фролькис, В. В. Метаболические механизмы влияния блуждающего нерва на сердце [Текст] / В. В. Фролькис, А. А. Идлис, В. Г. Шевчук // Проблемы общей и клинической физиологии сердечно-сосудистой системы. – К., 1976. – С. 159-170.

Фролькис, В. В. Механизмы взаимосвязи изменений коронарного кровотока и сократительной способности миокарда [Текст] / В. В. Фролькис, Р. А. Фролькис // Физиология и патофизиология сердца и коронарного кровообращения. – К., 1983. – С. 119-120.

Фролькис, В. В. Механизмы влияния фармакологических веществ на сердечно-сосудистую систему в старости [Текст] / В. В. Фролькис //Геронтология и гериатрия : Ежегодник, 1973. Фармакотерапия заболеваний сердечно-сосудистой системы в пожилом и старческом возрасте. – К., 1974. – С. 7-16.

Фролькис, В. В. Механизмы развития аритмии в старости [Текст] / В. В. Фролькис, В. В. Безруков // Порушення ритму серця : вікові аспекти : Матеріали Укр. наук.-практ. конф. – К., 2000. – С. 193-196.

Фролькис, В. В. Механизмы развития сердечной недостаточности в старости [Текст] / В. В. Фролькис, Л. Н. Богацкая // Кардиология. – 1976. – Т. 16, № 3. – С. 44-51.

Фролькис, В. В. Нейрогуморальные механизмы развития патологии сердечно-сосудистой системы при старении [Текст] / В. В. Фролькис //Вестник АМН СССР. – 1980. - № 3. – С. 16-22.

Фролькис, В. В. Нервная регуляция функции сердца при старении [Текст] /В. В. Фролькис, Н. С. Верхратский, В. Г. Шевчук // Физиологический журнал СССР. – 1977. – Т. 63, № 8. – С. 1134-1143.

Фролькис, В. В. Регуляция гемодинамики в старости [Текст] / В. В. Фролькис, В. В. Безруков, В. Г. Шевчук // Кардиология. – 1974. – Т. 14, № 10. – С. 51-59.

Фролькис, В. В. Роль вазопрессина в регуляции функций сердечно-сосудистой системы в старости и развитии её патологии [Текст] / В. В. Фролькис [Текст] // Вопросы геронтологии. Вып. V. Вазопрессин и патология сердечно-сосудистой системы в старости. – 1983. – С. 77-86.

Фролькис, В. В. Роль инверторов в механизме регуляции функции сердца [Текст] / В. В. Фролькис, В. Л. Матреницкий // Бюллетень экспериментальной биологии и медицины. – 1993. – Т. 115, № 2. – С. 115-117.

Фролькис, В. В. Роль эндотелия в возрастных изменениях реактивности сосудов к действию физиологически активних веществ и гипоксии [Текст] /В. В. Фролькис, О. В. Базилюк, Н. В. Сыкало // Проблемы старения и долголетия. – 1993. – Т. 3, № 2. – С. 83-90.

Фролькис, В. В. Сердечно-сосудистая система [Текст] /В. В. Фролькис, О. В. Коркушко // Биология старения : Руководство по физиологии. – Л., 1982. – С.305-324.

Фролькис, В. В. Сердечно-сосудистая система и возраст [Текст] / В. В. Фролькис // Актуальные вопросы физиологии кровообращения. – Симферополь, 1980. – С. 147-152.

Фролькис, В. В. Сердечно-сосудистая система и возраст [Текст] / В. В. Фролькис // Возрастная физиология : Руководство по физиологии. – Л., 1975. – С. 109-156.

Фролькис, В. В. Содержание вазопрессина в крови и чувствительность к нему сердечно-сосудистой системы при старении [Текст] / В. В. Фролькис, С. Ф. Головченко, Б. В. Пугач // Физиологический журнал СССР. – 1976. – Т.62, № 4. – С. 586-593.

Фролькис, В. В. Старение сердца [Текст] / В. В. Фролькис // Кардиология. – 1991. – Т. 31, № 1. – С. 8-10.

Фролькис, В. В. Экспериментальный анализ развития артериальной гипертензии в старости [Текст] / В. В. Фролькис // Физиологический журнал СССР. – 1988. – Т. 74, № 11. – С. 1598-1606.

Фролькис, В. В. Эффекты раздражения сердечних нервов [Текст] / В. В. Фролькис // Физиология кровообращения. Физиология сердца : Руководство по физиологии. – Л., 1980. – С. 350-372.

МЕХАНІЗМИ СТАРІННЯ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ

Роль возрастных изменений нейрогуморальной регуляции в развитии патологии сердечно - сосудистой системы [Текст] / В. В. Фролькис, В. В. Безруков, Н. В. Вержиковская [и др.] // Геронтология и гериатрия : Ежегодник, 1976 : Умственный труд и активное долголетие. – К.,1976.– С.29-43.

Фролькис, В. В. Влияние ингибиторов биосинтеза белка на развитие гиперполяризации нейтронов сенсомоторной области коры, вызванной норадреналином и серотонином [Текст] / В. В. Фролькис // Докл. АН СССР. – 1972. – № 1. – С. 494-495.

Фролькис, В. В. Возрастные изменения нейрогуморальной регуляции. Гл. 23 [Текст] / В. В. Фролькис // Руководство по геронтологии. – М., 1978. – С. 309-327.

Фролькис, В. В. Возрастные особенности нейрогуморальной регуляции [Текст] / В. В. Фролькис // Возрастная физиология : Руководство по физиологии. – Л., 1975. – С. 375-407.

Фролькис, В. В. Возрастные особенности скорости аксоплазматического тока веществ в передних корешках спинного мезга [Текст] / В. В. Фролькис,С. А. Танин // Молекулярные и клеточные механизмы старения : Матер. Всесоюзн. симпозиума. – М., 1981. – С. 172-173.

Фролькис, В. В. Возрастные предпосылки развития паркинсонизма [Текст] : Обзор / В. В. Фролькис, С. Г. Бурчинский, Ю. Е. Рушкевич // Журнал невропатологии и психиатрии им. С.С. Корсакова. – 1988. – Т. 88, № 9. – С.137-145.

Фролькис, В. В. Гемодинамический центр и возрастные особенности нервной системы [Текст] / В. В. Фролькис // Геронтология и гериатрия : Ежегодник, 1971: Атеросклероз сосудов головного мозга. – К., 1971. – С. 352-356.

Фролькис, В. В. Интегративная деятельность мезга в старости [Текст] / В. В. Фролькис // Вопросы геронтологии. Вып. 8. Старение и болезни. – К., 1986. – С. 25-31.

Фролькис, В. В. Нейрогуморальная регуляция и адаптационные механизмы в процессе старения [Текст] / В. В. Фролькис // Адаптационные процессы в организме при старении. – Минск, 1977. – С. 3-21.

Фролькис, В. В. Нейрогуморальные механизмы старения [Текст] / В. В. Фролькис // Биологические проблемы старения. – М., 1984. – С. 172-216.

Фролькис, В. В. Нейтрофические механизмы старения [Текст] / В. В. Фролькис // Физиологический журнал. – 1984. – Т. 30, № 1. – С. 73-80.

Фролькис, В. В. Нервная регуляция функций эндокринных желез в старости [Текст] / В. В. Фролькис, Е. Н. Горбань, Е. В. Мороз // Докл. АН СССР. – 1989. – Т. 306, № 6. – С. 1507-1511.

Фролькис, В. В. О механизмах саморегуляции гемодинамики в старости //Современные проблемы регуляции кровообращения. – К., 1976. – С. 197-206.

Фролькис, В. В. Общая физиология головного мозга [Текст] / В. В. Фролькис, В. В. Безруков // Биология старения : Руководство по физиологии. – Л., 1982. – С. 403-425.

Фролькис, В. В. Старение и стресс-возраст-синдром [Текст] / В. В. Фролькис // Геронтология и гериатрия: Ежегодник, 1990: Превентивная геронтология и гериатрия. – К., 1991. – С. 53-62.

Фролькис, В. В. Старение нейрона [Текст] / В. В. Фролькис // Геронтология и гериатрия: Ежегодник, 1983: Нервная система и старение. – К., 1983. – С.21-27.

Фролькис, В. В. Старение центральной нервной системы [Текст] / В. В. Фролькис, В. В. Безруков // Физиология человека. – 1978. – Т. 4, № 4. – С.596-619.

Фролькис, В. В. Стресс-возраст-синдром [Текст] / В. В. Фролькис //Физиологический журнал. – 1991. – Т. 37, № 3. – С. 3-11.

Фролькис, В. В. Центральная нервная система и регуляция функций при старении [Текст] / В. В. Фролькис // Молекулярные и функциональные основы онтогенеза. – М., 1970. – С. 250-267.

Фролькис, В. В. Экспериментальный остеопороз (модели, механизмы развития возрастного остеопороза) [Текст] / В. В. Фролькис, В. В. Поворознюк, О. А. Етушенко // Проблеми остеології. – 1999. – Т. 2, № 3. – С.4-22.

Центральная нервная регуляция сердечно-сосудистой, эндокринной систем и двигательного апарата при старении [Текст] / В. В. Фролькис, В. В. Безруков, Е. Д. Генис [и др.] // Ведущие факторы онтогенеза. – К., 1972. – С. 93-122.

ОСОБЛИВОСТІ ЕНДОКРИННОЇ СИСТЕМИ ПРИ СТАРІННІ

Влияние переедания в постнатальном периоде на старение и продолжительность жизни [Текст] / В. В. Фролькис, Ю. Г. Григоров, К. Л. Писарчук, Б. Я. Медова // Проблемы старения и долголетия. – 1992. – Т.2, №4. – С. 339-347.

Влияние электростимуляции гипоталамуса на состав и транскрипционную активность хроматина печени при старении [Текст] / В. В. Фролькис, Т. Г. Мозжухина, Ю. Е. Рушкевич [и др.] // Вопросы мед. химии. – 1986. – Т. 32, №6. – С. 49-52.

Возрастные особенности регуляции инсулиновой обеспеченности организма [Текст] / Л. Н. Богацкая, В. В. Фролькис, С. В. Богуш, В. Г. Шевчук //Старение и физиологические системы организма : Труды 2-й Всесоюзн. конф. геронтологов и гериатров, 9-11 декабря 1969 г. – К., 1969. – С. 111-117.

Изменение электрических свойств клеток под влиянием гормонов при старении [Текст] / В. В. Фролькис, О. А. Мартыненко, С. А. Танин, Ш. Тотт // Вопросы геронтологии. – К., 1978. – С. 22-31.

Механизмы изменения инсулиновой обеспеченности организма в старости [Текст] / В. В. Фролькис, Л. Н. Богацкая, О. К. Кульчицкий / В. В. Фролькис // Проблемы эндокринологии. – 1979. – Т. 25, № 2. – С. 80-86.

Фролькис, В. В. Вазопрессин, гипоталамо-нейрогипофизарная система и старение [Текст] / В. В. Фролькис, Т. Ю. Квитницкая-Рыжова, Т. А. Дубилей // Проблемы старения и долголетия. – 1998. – Т. 7, № 1. – С. 80-97.

Фролькис, В. В. Взаимодействие гипоталамо-гипофизарной системы и щитовидной железы в различные возрастные периоды [Текст] / В. В. Фролькис, Л. Н. Богацкая, Н. В. Вержиковская // Бюллетень экспериментальной биологии и медицины. – 1978. – Т. 86, № 8. – С. 133-137.

Фролькис, В. В. Возрастные особенности индуктивного синтеза глюкозо-6-фосфатазы, фруктозо-1,6-дифосфатазы, тирозинаминотрансферазы и триптофанпирролазы при стимуляции гипоталамуса [Текст] / В. В. Фролькис, В. В. Безруков, Х. К. Мурадян // Вопросы медицинской химии. – 1975. – Т.21. – Вып. 4. – С. 400-406.

Фролькис, В. В. Возрастные особенности обмена тиреоидных гормонов и чувствительность к ним тканей [Текст] / В. В. Фролькис, Н. В. Вержиковская, Г. В. Валуева // Проблемы эндокринологии. – 1974. – Т. 20, № 4. – С. 98-103.

Фролькис, В. В. Возрастные особенности секреции инсулина при сахарных нагрузках [Текст] / В. В. Фролькис, Л. Н. Богацкая, С. В. Богуш // Первая научная конференция АН БССР по итогам 1969 г. – Минск, 1970. – С. 67-68.

Фролькис, В. В. Гипоталамические механизмы развития ожирения [Текст] /В. В. Фролькис, В. В. Безруков // Гистогематические барьеры и нейро-гуморальная регуляция. – К., 1981. – С. 241-243.

Фролькис, В. В. Гипоталамические механизмы старения и антистарения [Текст] / В. В. Фролькис // Нейрофизиология. – 1999. – Т. 31, № 1. – С. 3-7.

Фролькис, В. В. Гіпоталамічна регуляція біосинтезу РНК і білка при старінні [Текст] / В. В. Фролькис, В. В. Безруков, Х. К. Мурадян // Фізіологічний журнал. – 1978. – Т. 24. – № 5. – С. 627-633.

Фролькис, В. В. Гипоталамо-гипофизарная регуляція [Текст] /В. В. Фролькис, В. В. Безруков // Биология старения: Руководство по физиологии. – Л., 1982. – С. 430-444.

Фролькис, В. В. Гормональная регуляция электрических свойств мембраны клетки [Текст] / В. В. Фролькис // Проблемы эндокринологии. – 1977. – Т.XXIII, № 6. – С. 86-93.

Фролькис, В. В. Инверторный механизм гормональной регуляции Na, К-АТФазы [Текст] / В. В. Фролькис, А. Л. Кобзарь, О. В. Соколова //Бюллетень экспериментальной биологии и медицины. – 1996. – Т. 122, № 7. – С. 9-11.

Фролькис, В. В. Инсулинзависимый синтез активатора Na, К-АТФазы плазматических мембран гепатоцитов и его возрастные изменения [Текст] / В. В. Фролькис, А. Л. Шкапенко // Докл. АН СССР. – 1990. – Т. 315, № 1. – С. 249-252.

Фролькис, В. В. Инсулиновая обеспеченность организма в старости [Текст] / В. В. Фролькис, О. В. Коркушко, Л. Н. Богацкая // Инсулиновая обеспеченность организма в старости. – К., 1977. – С. 5-34.

Фролькис, В. В. Нейрогормональные соотношения в старости [Текст] / В. В. Фролькис // Вопросы геронтологии. Вып. 10. Эндокринные механизмы старения и возрастной патологии. – 1988. – С. 4-15.

Фролькис, В. В. Поджелудочная железа [Текст] / В. В. Фролькис, Л. Н. Богацкая, О. К. Кульчицкий // Биология старения : Руководство по физиологии. – Л., 1982. – С. 509-519.

Фролькис, В. В. Сахарный диабет [Текст] / В. В. Фролькис, Д. Ф. Чеботарёв //Руководство по гериатрии. – К., 1982. – С. 249-265.

Фролькис, В. В. Содержание и обмен катехоламинов в старости [Текст] /В. В. Фролькис, Л. Н. Богацкая, Н. С. Верхратский // Проблемы эндокринологии. – 1975. – Т.21, № 2. – С. 32-38.

АДАПТАЦІЙНО-РЕГУЛЯТОРНА ТЕОРІЯ СТАРІННЯ. ПРОФІЛАКТИКА СТАРІННЯ

Антиоксиданты как антиаритмические средства [Текст] / В. В. Фролькис, Р. А. Фролькис, Г. Я. Дубур [и др.] // Физиологический журнал. – 1986. – Т. 32, № 1. – С. 24-32.

Геропротекторы как гравипротекторы? [Текст] / В. В. Фролькис, Х. К. Мурадян, А. Н. Тимченко [и др.] // Космічна наука і технол. – 1997. – № 3/4. – С. 28-33.

Дислипопротеинемии и дисаполипопротеинемии в старости [Текст] / В. В. Фролькис, Л. Н. Богатская, С. Н. Новикова [и др.] // Проблемы старения и долголетия. – 1994. – Т. 4, № 3-4. – С. 284-295.

Ингибиторы биосинтеза белка как средство увеличения продолжительности жизни в эксперименте [Текст] / В. В. Фролькис, Л. Н. Богацкая, А. С. Ступина [и др.] // Геронтология и гериатрия : Ежегодник, 1979 : Продление жизни : прогнозы, механизмы, контроль. – К., 1979. – С. 156-163.

Сорбционные методы в профилактике ускоренного старения и коррекции нарушений липидного обмела у пожилых людей [Текст] / В. В. Фролькис, Г. И. Парамонова, О. В. Коркушко, Т. В. Шатило // Прискорене старіння та шляхи його профілактики : Матер. 2-ої наук.-практ. конф.; 18-19 жовтня 2001 р., м. Одеса. – К., 2001. – С. 41-49.

Фролькис, В. В. Адаптационно-регуляторная теория возрастного развития [Текст] / В. В. Фролькис // Изв. АН. Серия «Биология». – 1992. - № 4. – С.631-634.

Фролькис, В. В. Адаптационно-регуляторная теория старения [Текст] / В. В. Фролькис // 9-й международн. конгр. геронтологов. Т. 1. – К., 1972. – С.44-49.

Фролькис, В. В. Биологические предпосылки и экспериментальные поиски пути продления жизни [Текст] / В. В. Фролькис, Х. К. Мурадян //Кибернетика живого: Человек в разных аспектах. – М., 1985. – С. 149-165.

Фролькис, В. В. Биологические предпосылки увеличения продолжительности жизни [Текст] / В. В. Фролькис // Геронтология и гериатрия : Ежегодник, 1975 : Биологические возможности увеличения продолжительности жизни. – К., 1976. – С. 7-19.

Фролькис, В. В. Биология старения : прогнозы, вопросы и надежды [Текст] /В. В. Фролькис // Проблемы старения и долголетия. – 1996. – Т. 6, № 3-4. – С. 119-136.

Фролькис, В. В. Биология старения – 40 лет спустя [Текст] / В. В. Фролькис //Проблемы старения и долголетия. – 1998. – Т. 7, № 3. – С. 207-214.

Фролькис, В. В. Влияние гетерохронного парабиоза на активность ферментов микросомального окисления печени [Текст] / В. В. Фролькис, Г. И. Парамонова, В. М. Шапошников // Докл. АН России. – 1996. – Т. 347, № 6. – С. 625-628.

Фролькис, В. В. Возрастная патология: единый механизм и генорегуляторная терапия [Текст] / В. В. Фролькис // Лікування та діагностика. – 1997. – № 2. – С. 6-7.

Фролькис, В. В. Возрастные особенности регуляции индуктивного синтеза тирозин – аминотрансферазы печени [Текст] / В. В. Фролькис, Л. Ш. Мальденблат //Докл. АН СССР. – 1970. – Т. 193, № 6. – С. 1426-1428.

Фролькис, В. В. Гено-регуляторная гипотеза старения / В. В. Фролькис //Геронтология и гериатрия [Текст] / В. В. Фролькис: Ежегодник, 1977: Генетические механизмы старения. – К., 1977. – С. 7-18.

Фролькис, В. В. Геронтологія на межі тисячоліть [Текст] / В. В. Фролькис //Науковий світ. – 1998. – № 5. – С. 10-13.

Фролькис, В. В. Геронтология на рубеже веков [Текст] / В. В. Фролькис, Р. А. Фролькис // Журн. АМН України. – 1997. – Т. 3, № 1. – С. 3-18.

Фролькис, В. В. Геронтологія: прогнози і гіпотези [Текст] / В. В. Фролькис //Вісник НАН України. – 1999. – № 7. – С. 28-40.

Фролькис, В. В. Геронтология: прогнозы и гипотезы [Текст] / В. В. Фролькис // Журнал АМН України. – 1998. – Т. 4, № 3. – С. 432-448.

Фролькис, В. В. Ещё раз об адаптационно-регуляторных механизмах старения [Текст] / В. В. Фролькис // Геронтология и гериатрия: Ежегодник, 1979: Продление жизни : прогнозы, механизмы, контроль. – К., 1979. – С. 55-68.

Фролькіс, В. В. Крізь терени старіння до заповітної зірки довголіття [Текст] /В. В. Фролькіс // Пульсар. – 1999. – № 2. – С. 9-16.

Фролькис, В. В. Математическая модель летальности [Текст] / В. В. Фролькис, Х. К. Мурадян // Докл. АН УССР. Сер. Б. – 1988. – № 10. – С.84.

Фролькис, В. В. Механизмы долголетия [Текст] / В. В. Фролькис //Геронтология и гериатрия: Ежегодник, 1972: Долгожители. – К., 1973. – С.26-33.

Фролькис, В. В. Механизмы изменения реактивности организма в старости [Текст] / В. В. Фролькис // Актуальные проблемы современной физиологии. – К., 1986. – С. 240-243.

Фролькис, В. В. Механизмы саморегуляции мышечной деятельности и её вегетативного обеспечения [Текст] / В. В. Фролькис, С. Ф. Головченко, В. П. Замостян // Физическая культура в режиме труда и отдыха. – К., 1971. – С.121-124.

Фролькис, В. В. Об образовании гиперпопуляризующего фактора при активизиции биосинтеза белка в клетках печени [Текст] / В. В. Фролькис //Физиологический журнал. – 1980. – Т.26. № 4. – С. 558-560.

Фролькис, В. В. Особенности питания и состояние здоровья людей старших возрастов при физиологическом старении [Текст] / В. В. Фролькис, Д. Ф. Чеботарев, Ю. Г. Григоров // Вопросы питания. – 1976. – № 6. – С. 22-31.

Фролькис, В. В. Правда, а не «возвышающий обман» [Текст] / В. В. Фролькис // Вісник НАН України. – 1999. – № 12. – С. 58.

Фролькис, В. В. Продление жизни в эксперименте [Текст] / В. В. Фролькис, Х. К. Мурадян // Физиологические механизмы старения. – К., 1982. – С. 157-186.

Фролькис, В. В. Процессы витаукта и старения. Адаптация и дезадаптация [Текст] / В. В. Фролькис // Старение и адаптация. – К., 1980. – С. 159-161.

Фролькис, В. В. Процессы приспособления при старении. Гл. 22 [Текст] /В. В. Фролькис // Руководство по геронтологии. – М., 1978. – С. 297-308.

Фролькис, В. В. Процессы саморегуляции и механизмы старения [Текст] /В. В. Фролькис // Вестник АМН СССР. – 1986. - № 10. – С. 8-15.

Фролькис, В. В. Пути изучения механизмов старения. Сто вопросов [Текст] /В. В. Фролькис // Геронтология и гериатрия: Ежегодник, 1986: Нейрогуморальная регуляция и лекарственная терапия в старости. – К., 1986. – С. 3-17.

Фролькис, В. В. Регуляция водно-солевого обмена при хронической почечной недостаточности [Текст] / В. В. Фролькис, М. С. Голигорский //Врачебное дело. – 1976. – № 3. – С. 154-155.

Фролькис, В. В. Регуляция дыхания в старости [Текст] / В. В. Фролькис //Геронтология и гериатрия: Ежегодник, 1974: Дыхание, газообмен и гипоксическое состояние в пожилом и старческом возрасте. – К., 1975. – С.17-30.

Фролькис, В. В. Роль процессов регулирования и приспособления в механизме старения (адаптационно-регуляторная терапия) [Текст] / В. В. Фролькис // Ведущие проблемы советской геронтологии. – К., 1972. – С. 55-85.

Фролькис, В. В. Роль украинских учёных в развитии современной геронтологии [Текст] / В. В. Фролькис // Физиологический журнал. – 1987. – Т. 33, № 5. – С. 29-36.

Фролькис, В. В. Синдромы старения [Текст] / В. В. Фролькис // Вестник АМН СССР. – 1990. – № 1. – С. 8-13.

Фролькис, В. В. Системный подход, саморегуляция и механизмы старения [Текст] / В. В. Фролькис // Геронтология и гериатрия: Ежегодник, 1985: Старение: механизмы, патология, образ жизни. – К., 1985. – С. 12-23.

Фролькис, В. В. Сравнительная характеристика некоторых воздействий на продолжительность жизни [Текст] / В. В. Фролькис, Л. Н. Богацкая, А. С. Ступина // Геронтология и гериатрия: Ежегодник, 1975: Биологические возможности увеличения продолжительности жизни. – К.,1976. – С.138-150.

Фролькис, В. В. Старение и антистарение [Текст] / В. В. Фролькис //Международный медицинский журнал. – 1998. – Т. 4, № 4. – С. 6-11.

Фролькис, В. В. Старение и болезни [Текст] / В. В. Фролькис //Физиологический журнал . – 1981. – Т. 27, № 3. – С. 413-418.

Фролькис, В. В. Старение и механизмы трудовой реабилитации [Текст] /В. В. Фролькис // Геронтология и гериатрия: Ежегодник, 1988: Трудовая реабилитация пожилых. – К., 1988. – С. 15-21.

Фролькіс, В. В. Старіння і відновні процеси [Текст] / В. В. Фролькіс //Фізіологічний журнал. – 1975. – Т. 21, № 1. – С. 9-15.

Фролькис, В. В. Что век грядущий нам готовит? Надежды и прогнозы [Текст] / В. В. Фролькис // Академіки про медицину, час і про себе: Збірник інтерв'ю. – К., 2000. – С. 140-146.

Фролькис, В. В. Экспериментальные пути увеличения продолжительности жизни. Гл. 9. [Текст] / В. В. Фролькис // Руководство по геронтологии. – М., 1978. – С. 119-127.

Фролькис, В. В. Этагенез = онтогенез + мезогенез + геронтогенез долголетия [Текст] / В. В. Фролькис // Проблемы старения и долголетия. – 1993. – Т. 3, № 4.– С. 291-301.

LIBO

ЛІТЕРАТУРА ПРО ЖИТТЯ І ДІЯЛЬНІСТЬ В. В. ФРОЛЬКІСА

Академіки про медицину, час і про себе = Академики о медицине, времени и о себе [Текст] : зб. інтерв'ю / АМН України; ж-л «Лікування та діагностика»; уклад. В. І. Медведь. – К.: Авіцена, 2000. – 146с.

Академіку НАН і АМН України В. В. Фролькісу – 75 років [Текст] // Журнал АМН України. – 1999. – № 2. – С. 188-190.

Амосов, Н. М. Душа учёного и человека [Текст] / Н. М. Амосов // Владимир Вениаминович Фролькис. Учёный и человек. – К., 2002. – С. 19-23.

Амосов, Н. М. Душа учёного и человека [Текст] / Н. М. Амосов // Лікування та діагностика. – 2001. – № 4. – С. 56-57.

Безруков, В. В. Академик Фролькис : вклад в развитие геронтологии [Текст] / В. Безруков, Ю. Дупленко, О. Кульчицкий // Doctor. – 2002. – № 2. – С. 81-83.

Безруков, В. В. Геронтологія в Україні: наука та практика [Текст] /В.Безруков, Л. Ф. Анріанова // Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. – 2011. - № 2. – С. 169-176.

Безруков, В. В. Путь ученого [Текст] / В. В. Безруков, Ю. К. Дупленко //Владимир Вениаминович Фролькис. Учёный и человек. Глазами друзей и коллег, хроника жизни и творчества, библиография, публицистика, афоризмы / ред. кол.: Б. Е. Патон, А. Ф. Возианов [и др.]. – К., 2002. – С. 64-72.

Будьте доброжелательны: секреты долголетия от академика Фролькиса [Текст] // Киевские ведомости. – 2003. – 6 февраля. – С.7.

[В. В. Фролькіс] [Текст] // Ганіткевич Я. Історія української медицини в датах та іменах. – Львів, 2004. – С. 295.

В. В. Фролькіс: До 75-річчя від дня народження [Текст] // Фармакологічний вісник. – 1999. - № 1. – С. 2-3.

Валуєва, Л. Академік Володимир Фролькіс: «Кожен день, як маленьке життя» [Текст] : До 80-річчя від дня народження / Л. Валуєва, В. Мойсеєв //Ваше здоров'я. – 2004. – 30 січня - 5 лютого. – С. 3.

Васильченко, В. С. Видатні вчені природничих наук, які народилися в Житомирі [Текст] / В. С. Васильченко, О. Ф. Дунаєвська // Матеріали Всеукр. наук.-краєзн. конф. з міжнар. участю «Постаті землі Житомирської», присвяч. 120-річному ювілею видатного класика української літератури XX ст., перекладача, публіциста М. Т. Рильського, 22-23 травня 2015 р. : наук. збірник / Нац. спілка краєзн. України, Упр. культури Житомир. облдержадмін., Житомир. обл. краєзн. музей, Житомир. обл. універсальна наук. б-ка ім. О. Ольжича : Мельник М. В., 2015. - С. 229-234.

Виленский, Ю. Антистарение по академику Фролькису [Текст] /Ю.Виленский // Киевские новости. – 1999. – 30 января. – С. 13.

Виленский, Ю. Владимир Фролькис. Сердце и сосуды в зеркале физиологии [Текст] / Ю. Виленский // Серце і судини. – 2009. – № 4. – С. 108-110.

Виленский, Ю. Музей академика Фролькиса [Текст] / Ю. Виленский //Асклепий. – 2002. - № 2. – С. 62-64.

Виленский, Ю. Печальный оптимист [Текст] / Ю. Виленский // Владимир Вениаминович Фролькис. Учёный и человек. – К., 2002. – С. 58-62.

Віленський, Ю. Дванадцять одкровень про медицину і не тільки [Текст] /Ю. Віленський // Дзеркало тижня. – 2000. – № 51. – 29 груд. – С. 4-5.

Владимир Вениаминович Фролькис [Текст]: Интервью // Академіки про медицину, час і про себе: Зб. Інтерв'ю. – К., 2000. – С. 108-121.

Владимир Вениаминович Фролькис [Текст]: Некролог // Проблемы старения и долголетия. – 1999. – Т. 8, № 4. – С. 441-442.; порт.

Владимир Вениаминович Фролькис : Учёный и человек. Глазами друзей и коллег. Хроника жизни и творчества. Библиография. Публицистика. Афоризмы [Текст] [редкол.: Б. Е. Патон и др.]. / Национальная Академия

наук Украины. Академия медицинских наук Украины. – К.: Авиценна, 2002. – 168 с.

Возианов, А. Воспоминания о В. В. Фролькисе [Текст] / А. Возианов //Лікування та діагностика. – 2001. – № 4. – С. 53-56.

Возианов, А. Ф. Воспоминания о В. В. Фролькисе [Текст] / А. Ф. Возианов //Владимир Вениаминович Фролькис. Учёный и человек. – К., 2002. – С. 12-18.

Володимир Веніамінович Фролькіс [Текст]: До 75-річчя з дня народження //Український кардіологічний журнал. – 1999. – № 2. – С. 80-82.

Дубская, И. «Академик Владимир Фролькис сделал многое для того, чтобы помочь людям отодвинуть старость». Так коллеги говорили вчера о великом ученом-геронтологе, открывая в честь 80-летия со дня его рождения мемориальную доску [Текст] / И. Дубская //Факты. – 2004. – 28 января. – С.2.

Дупленко, Ю. К. Путь учёного [Текст] / Ю. К. Дупленко // Владимир Вениаминович Фролькис. Учёный и человек. – К., 2002. – С. 64-72.

Зозуля, Ю. А. Эталон интеллекта и творчества [Текст] / Ю. А. Зозуля //Владимир Вениаминович Фролькис. Учёный и человек. – К., 2002. – С. 30-33.

К 70-летию академика АН и АМН Украины В. В. Фролькиса [Текст] //Проблемы старения и долголетия. – 1994. – № 1. – С. 135-137.

Калита, В. Чому ми живемо менше за інших? [Текст]: Інтерв'ю з В.Фролькісом (незадовго до його кончини) / В. Калита // Ваше здоров'я. – 2001. – 2 листопада. – С. 13.

Кострица, М. «Людина повинна жити довго і у творчому горінні» [Текст] /М. Кострица // Вільне слово. – 2004. – № 5. – 30 січня. – С.10.

Костюк, П. Г. Как всегда с нами [Текст] / П. Г. Костюк // Владимир Вениаминович Фролькис. Учёный и человек. – К., 2002. – С. 24-25.

Кундиев, Ю. Как по живому следу / Ю. Кундиев : К 80-летию академика В.В. Фролькиса // Лікування та діагностика. – 2004. – № 1. – С. 59-61.

Кундиев, Ю. И. Мы его не уберегли [Текст] / Ю. И. Кундиев // Владимир Вениаминович Фролькис. Учёный и человек. – К., 2002. – С. 26-29.

Куроленко, Н. Человек, которому везло. Когда его не утвердили в профессорском звании, он сел и написал свою первую книгу (Владимир Вениаминович Фролькис (1924 – 1999) [Текст] / Н. Куроленко // Киевские ведомости. – 2007. – 1 февраля. – С. 8.

Лукьянчук, Г. Выдающийся учёный [Владимир Вениаминович Фролькис] [З історії нашего краю] [Текст] / Г. Лукьянчук // Вечерний Житомир. – 2006. – 27 июля. – С.7.

Манн, А. Как дожить до 100 лет [Текст] / А. Манн // Медицинская газета. – 1987. – 23 окт. – С. 3.

Медведь, В. И. Жизнь как любовь. Любовь как принцип жизни [Текст] / В. И. Медведь // Владимир Вениаминович Фролькис. Учёный и человек : глазами друзей и коллег, хроника жизни и творчества, библиография, публицистика, афоризмы / ред. кол.: Б. Е. Патон, А. Ф. Возианов [и др.]. – К., 2002. – С. 48-57.

Національна Академія Медичних наук України. 20 років : 1993 – 2013 / під ред. А. М. Сердюка. – К., 2013. – С. 51-57.

Палиенко, О. А. Академик В. Ф. Фролькис и его достижения в развитии геронтологии [Текст] / О. А. Палиенко // Вестник Академии знаний. – 2013. – № 2 (апр.-июнь). – С. 26-30.

Патон, Б. Е. Чудесный сплав / Б. Е. Патон // Владимир Вениаминович Фролькис. Учёный и человек. – К., 2002. – С. 6-11.

Поворознюк, В. Промені серця: В. В. Фролькіс [Текст] / В. Поворознюк //Мистецтво лікування. – 2004. – № 1. - С. 88-89.

Розенбаум, М. Д. Интеллектуальная активность и долголетие (памяти академіка Владимира Фролькиса) [Текст] / М. Д. Розенбаум, Л. Н. Греченкова, С. В. Греченков // Лікарська справа. – 2009. – № 1/2. – С. 80-94.

Ступак, Ф. Уродженець Житомира академік В. Фролькіс [Текст] / Ф. Ступак // Матеріали Всеукр. наук.-краєзн. конф. «Культурний простір Житомирщини-Волині XIX-XX століть», 24 квітня 2012 р. : в 2 т. / Житомир. обл. держадмін., Нац. спілка краєзн. України, Упр. культури і туризму Житомир. облдержадмін., Житомир. наук.-краєзн. т-во дослід. Волині, Житомир. обл. краєзн. музей; [голов. ред. М. Ю. Кострица; редкол.: Баженов Л. В. та ін.]. - Житомир : Видавець М. Г. Косенко, 2012. – Т. 1. – С. 292-294: портр.

Трахтенберг, І. А що сказав би ВВ... [Текст]: до 10-річчя смерті академіка Володимира Фролькіса / І. Трахтенберг // Дзеркало тижня. – 2009. – № 37. – С. 11.

Трахтенберг, І. Володимир Фролькіс – це була епоха [Текст] / І. Трахтенберг // Світогляд. – 2014. – № 5. – С. 58-65.

Трахтенберг, И. Качество жизни переходит в её количество [Текст] /И.Трахтенберг: К 80-летию со дня рождения В. В. Фролькиса // Здоров'я України. – 2004. – № 1-2. – січень. – С. 40-41.

Трахтенберг, И. М. Слово о друге [Текст] / И. М. Трахтенберг // Владимир Вениаминович Фролькис. Учёный и человек. – К., 2002. – С. 34-40.

Трахтенберг, И. М. Фролькис – это была эпоха [Текст] / И. М. Трахтенберг //Пульс-норма. – 2014. – № 6. – С. 6.

Трахтенберг, І. Володимир Фролькіс – це була епоха [Текст] / І. Трахтенберг // Світогляд. – 2014. – № 5. – С. 58-65.

Трахтенберг, І. Фролькіс – це була епоха [Текст] / І. Трахтенберг // Дзеркало тижня. – 2000. – 30 вересня. – С.11.

Фролькис, В. В. [Текст] // Клиническая геронтология. – 2003. – № 3. – С. 69-70.

Фролькис, В. В. Интервью с вице-президентом АМН Украины акад. В. В. Фролькисом [Текст] / В. В. Фролькис // Лікування та діагностика. – 1998. – №4. – С. 2-7.

Фролькис, В. В. Механизмы старения и продление жизни [Текст] / В. В. Фролькис // Наука и жизнь. – 1985. – № 10. – С. 80.

Фролькис, В. В. Роль украинских ученых в развитии современной геронтологии [Текст] / В. В. Фролькис // Физиологический журнал. – 1987. – № 5. – С. 29-35.

Фролькис, В. В. Что век грядущий нам готовит? Надежды и прогнозы [Текст] / В. В. Фролькис // Академіки про медицину, час і про себе. – К., 2000. – С.140-146.

Фролькис Владимир Вениаминович: К 75-летию со дня рождения [Текст] //Медицинские вести. – 1998. – № 4. – С. 48.

Фролькис Владимир Вениаминович (1924 – 1999) родился в г. Житомире [Текст] // Академіки про медицину, час і про себе. – К., 2000. – С.108-121.

Фролькіс Володимир Веніамінович [Текст] // Грандо О. А. Визначні імена в історії української медицини. – К., 1997. – С. 162-163.

Фролькіс Володимир Веніамінович – видатний фізіолог та геронтолог (1924 – 1999 рр.): Біобібліографічний покажчик / Управління охорони здоров'я Житомирської обласної державної адміністрації; Обласна наукова медична бібліотека; Укл.: Т. В. Домс; Ред.: І. П. Смалюх. – Житомир, 2010. – 34с.

Фролькіс Володимир Веніамінович (1924 – 1999) [Текст] // Визначні імена у світовій медицині / Під ред. О.А. Грандо. – К., 2001. – С. 97.

Фурманов, Ю. А. В. В. [Текст] / Ю. А. Фурманов // Владимир Вениаминович Фролькис. Учёный и человек. – К., 2002. – С. 41-47.

Щеглов, В. Феномен академіка Фролькіса [Текст] // Урядовий кур'єр. – 2001. – 21 квітня. – С.14.

LIBO

З М І С Т

Від укладача.....3
Фролькіс – це була епоха 4
Бібліографія наукових праць В.В. Фролькіса.....20
Монографії.....20
Видання, які вийшли за редакцією В.В. Фролькіса.....23
Наукові праці у збірках статей та фахових медичних виданнях.....24
Фізіологічні механізми старіння.....24
Старіння і функціональна специфіка клітин.....26
Серцево-судинна система при старінні.....29
Механізми старіння нервової системи.....34
Особливості ендокринної системи при старінні.....36
Адаптаційно-регуляторна теорія старіння. Профілактика старіння.....39
Література про життя і діяльність В. В. Фролькіса.....44

LIBO

Науково-інформаційне видання

Фролькіс Володимир Веніамінович - видатний український вчений, наш земляк (1924 – 1999 рр.)

До 100-річчя від дня народження

Біобібліографічний покажчик

ЦВО

Укладач: Т. Домс

Редактор: І. Смалюх

Літературний редактор: Г. Врублевська

LIBO